

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐
รอบการประเมินที่ ๒/๒๕๖๗ ตั้งแต่วันที่ ๑ เม.ย. - ๓๐ ก.ย. ๒๕๖๗

ชื่อ - นามสกุล.....นางสาวนฤมล บ่อมสา.....ตำแหน่ง.....นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ.....
กลุ่ม/ฝ่าย.....กลุ่มวิเคราะห์ดิน.....
หัวข้อการพัฒนา.....แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน.....
สถานที่.....สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐.....วันที่.....๕ - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๗.....
วิทยากร/ผู้ให้ความรู้.....กองแผนงาน, สำนักวิศวกรรมฯ, พด. ฯลฯ.....หน่วยงานที่จัดอบรม กกจ. กรมพัฒนาที่ดิน.....

สรุปสาระสำคัญ

แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

บทที่ ๑ ความสำคัญของโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

๑. มติ ครม. วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลลัพธ์ ผลสัมฤทธิ์

กรมเห็นชอบในหลักการ ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย กรมพัฒนาที่ดิน จัดทำโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บกักน้ำไว้ในพื้นที่บรรเทาปัญหาภัยแล้ง การขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร ซึ่งจะพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ในการกักเก็บน้ำ คุณภาพน้ำ รวมทั้งความพร้อมของเกษตรกรในการกำหนดพื้นที่ขุดสระน้ำในไร่นาขนาด ๑,๒๖๐ ไร่.ม. โดยเกษตรกรมีส่วนร่วมในการออกค่าใช้จ่าย ๒,๕๐๐ บาท/บ่อ

๒. ความสอดคล้อง/เชื่อมโยง ตามแผนด้านน้ำ

แผนระดับ ๑ ➡ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ด้านที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ด้านที่ ๕ การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนระดับ ๒ ➡ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : การเกษตร

เป้าหมาย : ผลิดภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด : อัตราผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ ๑.๐)

แผนระดับ ๓ และแผนอื่น ๆ ➡ แผนปฏิบัติการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เป้าหมาย : การบริหารจัดการน้ำภาคเกษตรอย่างทั่วถึง

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ที่ดินให้เหมาะสมด้วยระบบบริหารจัดการเชิงรุก

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างดุลยภาพของการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรดินตามศักยภาพ ยุทธศาสตร์การเพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรดินที่นำไปสู่ความยั่งยืนระดับจังหวัด

➡ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต เป้าหมาย : จัดหาน้ำเพื่อภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

➡ โครงการความโปร่งใสในการก่อสร้างภาครัฐ (Infrastructure Transparency Initiative : CoST)

หลักการทํางาน : CoST มีหลักการเพื่อสร้างความโปร่งใสในโครงการก่อสร้างภาครัฐ โดยการวางระบบให้มี การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับโครงการก่อสร้างสู่สาธารณชนในทุก ๆ ระยะที่ดําเนินการ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มสามารถ เข้าใจได้ และใช้ข้อมูลเหล่านี้เพื่อเรียกร้องให้เกิดการเอาผิดกับผู้มีส่วนที่รับผิดชอบได้ ในกรณีที่มีความผิดปกติเกิดขึ้นกับ โครงการก่อสร้าง ซึ่งดําเนินการ พรบ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐

*****โครงการก่อสร้างที่มีงบประมาณสูงสุดของหน่วยงานราชการระดับกรม รายงานต่อกรมบัญชีกลาง ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริต

๓. กระบวนการแผนงาน – งบประมาณ

๓.๑ การจัดทำแผนงาน – งบประมาณ

*****การจัดทำแผนงาน ผ่านระบบ

๓.๑.๑ การจัดทำและเสนอแผนปฏิบัติการด้านทรัพยากรน้ำ ผ่านระบบ Thai Water Plan : TWP (สททช.)

๓.๑.๒ แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ผ่านรับ e-Budgeting (สงป.)

๓.๒ การบริหารแผนงาน – งบประมาณ

*****การบริหารแผนงาน วิธีดําเนินการ

๓.๒.๑ กระบวนการขอรับการสนับสนุนโครงการ

๓.๒.๒ ขั้นตอนเสนอคำขอตั้งงบประมาณโครงการ

๔. การรายงานผลงานโครงการ

๔.๑ การติดตาม – ประเมินผล

*****การติดตามและประเมินผล ขั้นตอน

๔.๑.๑ การติดตามผลการดำเนินงานและการประเมินผล

๔.๒ ระบบเครื่องมือการติดตามประเมินผล รูปแบบ excel/word

๔.๒.๑ ระบบการรายงานแผน/ผลปฏิบัติงาน สงป ๓๐๑ : พต. กรมพัฒนาที่ดิน

***สพข./สพด. : กรอกข้อมูลลงในระบบรายเดือน

***กลุ่มติดตามและประเมินผล : กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ

๔.๒.๒ ระบบ Thai Water Assessment : สททช. สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

***กลุ่มแผนงาน : กรอกข้อมูลลงในระบบรายเดือน

สททช : กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ

๔.๒.๓ ระบบฐานข้อมูลแผน/ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ BB EvMIS สำนักงบประมาณ

***กลุ่มติดตามฯ/กองคลัง : กรอกข้อมูลลงในระบบรายเดือน

***สงป : กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ

๔.๒.๔ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ eMENSRC สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

***กลุ่มแผนงาน : กรอกข้อมูลลงในระบบรายปี

***สศช : กำกับ ติดตาม และตรวจสอบ

๕. ประเด็นคำถาม – คำตอบ

๑. ผลการดำเนินงานตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน จำนวนบ่อ เพิ่ม/ลด ตามความต้องการและงบประมาณ

๒. สถิติการเก็บกักน้ำโดยเฉลี่ย ในแต่ละปีมีจำนวนบ่อเฉลี่ย ๓๘,๕๒๙ บ่อ เก็บกักน้ำได้เฉลี่ยปีละ ๔๘,๕๔๖,๕๔๐ ลบ.ม.

๓. ที่มาของขนาด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. เป็นขนาดที่เหมาะสมกับการใช้น้ำของพืชในฤดูแล้งหรือฝนทิ้งช่วง ซึ่งมาจากการคำนวณความต้องการน้ำของพืช ๑ ฤดูกาล
๔. ประสิทธิภาพการใช้งาน ต้องมีการบำรุงรักษาบ่อน้ำอย่างสม่ำเสมอ ทำให้บ่อน้ำอายุใช้งานเกินกว่า ๑๐ ปี โดย
  ๑. ป้องกันไม่ให้ดินจากขอบบ่อไหลลงในบ่อ
  ๒. กำจัดวัชพืชบริเวณขอบบ่อ เพื่อไม่ให้เกิดการกัดเซาะ
  ๓. หากบ่อเกิดการรั่วซึมให้แก้ไขโดยบดอัด หรือใช้ดินเหนียวปิดทับ
  ๔. ปลูกหญ้าแฝกเพื่อป้องกันการพังทลายของดินบริเวณขอบบ่อ หรือหากมีร่องรอยการกัดเซาะ ให้ปรับแต่งและปลูกหญ้าซ่อมแซม

บทที่ ๒ หลักการบันทึกข้อมูลระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน : เป็นเครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการทุกขั้นตอน ตั้งแต่การกำหนดเป้าหมาย จนถึงสรุปข้อมูลความสำเร็จ มีเครื่องมือให้เกษตรกรส่งคำร้องขอรับบริการแหล่งน้ำผ่านระบบออนไลน์ และทุกหน่วยงานของกรมพัฒนาที่ดินที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสามารถทำงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง และตรวจสอบได้

ระบบบริหารจัดการข้อมูลแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ประกอบด้วยเครื่องมือสำหรับผู้ใช้งาน ๔ กลุ่ม ได้แก่ ๑. เกษตรกรผู้ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๒. สถานีพัฒนาที่ดิน ได้รับงบประมาณคัดเลือกเกษตรกรที่มีคุณสมบัติครบ และลงทะเบียนไว้ ส่งรายชื่อให้สำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่อพิจารณา และรวบรวมส่งกองแผนงานเพื่อพิจารณาอนุมัติ เมื่ออนุมัติ ติดต่อเกษตรกรเพื่อทำสัญญาเข้าร่วมโครงการ จัดหาผู้รับเหมา และบันทึกข้อมูลความก้าวหน้าจนกว่าจะแล้วเสร็จ ๓. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ดูแลภาพรวมโครงการ ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรรวบรวมส่งกองแผนงานเพื่อรับการอนุมัติต่อไป ๔. กองแผนงาน ดูแลภาพรวมการดำเนินโครงการของกรมพัฒนาที่ดิน จัดสรรงบประมาณ กำหนดเป้าหมายแหล่งน้ำ ดำเนินการอนุมัติรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ และสรุปข้อมูลผลการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๗ ขั้นตอน ดังนี้ ๑. กองแผนงาน : กำหนดเป้าหมายจำนวนแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๒. เกษตรกร : ลงทะเบียนขอแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ๓. สถานีพัฒนาที่ดิน : คัดเลือกเกษตรกร ๔. สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต : ตรวจสอบรายชื่อเกษตรกร ๕. กองแผนงาน : อนุมัติรายชื่อเกษตรกร ๖. สถานีพัฒนาที่ดิน : ลงทะเบียนผู้รับเหมา ๗. สถานีพัฒนาที่ดิน : ทำสัญญาจัดทำแหล่งน้ำ และบันทึกผลการดำเนินงาน

บทที่ ๓ การคัดเลือกพื้นที่ และรูปแบบการก่อสร้าง

๓.๑ การคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย

๑. พื้นที่ต้องเป็นพื้นที่ทำการเกษตรและมีเอกสารสิทธิที่ดินที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ออกให้ ได้แก่ โฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข.) แบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค.๑) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (น.ค.๓ กสน.๕) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ส.ป.ก. ๔-๑๘) ใบจอง (น.ส.๒ น.ส.๒ ก.) พื้นที่ คทช. และพื้นที่โครงการพระราชดำริที่มีการจัดสรรที่ดินทำกินให้เกษตรกร รวมทั้งเอกสารใบรับรองให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ออกจากรมป่าไม้และกรมอุทยาน

๒. เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน ขาดแคลนระบบที่จะจัดส่งน้ำไปถึงได้ตลอดปี และประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเป็นประจำ หรือแล้งซ้ำซาก

๓. พื้นที่ที่จะดำเนินการ เป็นพื้นที่ที่มีประสิทธิภาพในการเก็บกักน้ำ โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของดินที่มีผลต่อปริมาณน้ำที่จะกักเก็บได้ ตามระดับความเหมาะสมของดิน ได้แก่ ความชื้นน้ำของดิน ปริมาณหินพื้นที่ไหลอยู่บนดิน ความลาดชันของพื้นที่ไม่ควรเกิน ๑๕% และเป็นดินที่มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว และเร็วมาก หลีกเลี่ยงพื้นที่ที่เป็นดินทรายจัด พื้นที่ที่เกลือขึ้นเป็นดินเค็ม พื้นที่ซึ่งมีก้อนหินขนาดใหญ่ ซึ่งหากก่อสร้างไปจะทำให้ไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้นาน คุณภาพน้ำไม่ดี

๔. ในกรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร เช่น ก่อสร้างสระน้ำขนาด กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๒๘ เมตร ควรมีพื้นที่ดำเนินการ ที่มีขนาดไม่น้อยกว่า กว้าง ๒๙ เมตร ยาว ๓๒ เมตร ส่วนในกรณีที่ขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนด ตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

๓.๒ รูปแบบการก่อสร้าง

สระน้ำ คือ แหล่งเก็บขังน้ำฝน หรือน้ำซับที่ไหลซึมออกมาจากดิน โดยการขุดดินออกให้เป็นที่สำหรับขังน้ำ ให้มีขนาดความจุตามปริมาณน้ำที่ต้องการจะเก็บขังไว้ใช้

งานดินขุด คือ การขุดดินให้ได้ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้าง ตามที่กำหนดในแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นที่เก็บกักน้ำ โดยมีข้อกำหนด ดังนี้

๑. ลาดด้านข้าง การขุดดินจะต้องมีความมั่นคงไม่เกิดการสั่นไถลของลาดตลิ่ง การขุดดินความลึกไม่เกิน ๓ เมตร สามารถใช้ลาดด้านข้าง ๑ : ๑ , ๑ : ๑.๕ และ ๑ : ๒ การกำหนดความลาดด้านข้างของดินขึ้นอยู่กับชนิดของดินที่จะขุด โดยมีข้อเสนอแนะว่าดินเหนียวปนทราย ควรมีลาดด้านข้าง ๑ : ๒

๒. ความลึก การขุดดินหากลึกเกิน ๓.๐๐ ม. ต้องปฏิบัติตาม กฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

๓. การขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นจะต้องมีระยะของขอบสระน้ำห่างจากแนวเขตที่ดินผู้อื่นไม่น้อยกว่าสองเท่าของความลึกสระน้ำ และนำดินที่ขุดมาถมเป็นคันล้อมรอบสระน้ำ หรือปรับพื้นที่ภายในแปลงให้เรียบร้อยละ

๔. ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดิน ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

รูปแบบของสระน้ำ : กรมพัฒนาที่ดินได้ออกแบบสระน้ำมาตรฐานความจุ ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ซึ่งมีความกว้าง ความยาว ความลึก และลาดด้านข้างที่แตกต่างกัน สามารถคำนวณปริมาณดินขุด โดยการพิจารณาจากตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความกว้าง ความยาว และความลึกของสระน้ำเมื่อมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ที่ความลาดด้านข้างต่าง ๆ กัน

การเลือกขนาดสระน้ำจากตารางในคู่มือโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน : ความสัมพันธ์ระหว่าง ความยาว ความกว้าง และความลึก ของสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน เมื่อสระน้ำมีปริมาตรดินขุด ๑,๒๖๐ ลบ.ม. ลาดด้านข้าง ๑ : ๒ ความลึก ๓ เมตร ตัวอย่างที่ความลึก ๓ เมตร กรณีเลือกสระน้ำที่มีความกว้างขอบสระน้ำ (W๑) ที่ ๒๐ เมตร ต้องมีความยาวขอบสระน้ำ (L๑) ไม่น้อยกว่า ๓๕.๔๒ เมตร ซึ่งจะได้ความกว้างกันสระน้ำ (W๒) ที่ ๘ เมตร และความยาวกันสระน้ำ (L๒) ที่ ๒๓.๔๒ เมตร

บทที่ ๔ กระบวนการดำเนินงานโครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทานในพื้นที่

*** การรับสมัครเกษตรกร : ประชาสัมพันธ์ให้กับเกษตรกร ผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th → ประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลในพื้นที่ เช่น อบต. หมอดินฯ และผู้นำท้องถิ่น ชี้แจงทำความเข้าใจให้ความรู้กับเกษตรกร → สำรวจความต้องการของเกษตรกร → เกษตรกรที่สนใจ กรอกรายละเอียดความต้องการลงในใบสมัครฯ ให้แก่ เจ้าหน้าที่ สพต. หรือผ่านเว็บไซต์ของกรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th ภายใต้ลิงค์ https://www.ddd.go.th/WEB_Water/ → จนท.สปต. จัดเก็บรวบรวมข้อมูลเรียงลำดับความต้องการเป็นข้อมูลรวบรวมเก็บไว้

*** เงื่อนไขการเข้าร่วมโครงการของเกษตรกร มีเกณฑ์ ดังนี้

** เกษตรกร มีความพร้อม สามารถสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการขุดสระน้ำ บ่อละ ๒,๕๐๐ บาท

** เป็นเจ้าของพื้นที่ก่อสร้างที่ใช้เป็นพื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิ์ และมีหนังสือยินยอมให้เข้าดำเนินการก่อสร้าง → กรณีเจ้าของร่วม ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของร่วมทุกคน / กรณีเช่าฯ ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ โดยมีหนังสือยินยอม / กรณีเจ้าของที่ดินเป็นบิดา/มารดา และถึงแก่กรรม โดยยังไม่ได้

มอบเอกสารสิทธิให้ผู้ใดฯ แต่มีการรับรู้กันภายในครอบครัว ต้องมีหนังสือยินยอมจากผู้เกี่ยวข้องภายในครอบครัวมากกว่า ๑ คน และยืนยันว่าบุคคลนั้นได้ทำการเกษตรในพื้นที่นั้นจริง

*** การตรวจสอบพื้นที่ : พื้นที่ทำการเกษตร มีเอกสารสิทธิที่ดิน ได้แก่ โฉนดที่ดิน น.ส.๓ น.ส.๓ ก. น.ส.๓ ข. ส.ค.๑ น.ค.๓ กสน.๕ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ส.ป.ก. ๔-๑๔ น.ส.๒ น.ส.๒ ก. คทช. พื้นที่โครงการพระราชดำริฯ เอกสารรับรองการใช้ประโยชน์ที่ดินออกจากกรมป่าไม้และกรมอุทยาน / อยู่นอกเขตชลประทาน / มีประสิทธิภาพในการเก็บน้ำหลักเฉียงพื้นที่ดินทรายจัด พื้นที่ดินเค็ม พื้นที่มีก้อนหินขนาดใหญ่ / กรณีขุดสระน้ำความลึกไม่เกิน ๓ เมตร ครบมีพื้นที่ดำเนินการจากปากสระน้ำข้างละ ๒ เมตร / กรณีที่ขุดสระน้ำลึกเกิน ๓ เมตร ต้องมีระยะเว้นไม่น้อยกว่าที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน / จัดกลุ่มเป้าหมายการจัดสรรพื้นที่ก่อสร้างโดยขนาดของกลุ่ม และการกระจายตัวของสระน้ำ ต้องเหมาะสมกับการบริหารจัดการเครื่องจักรกล

*** การยกเลิก และการสละสิทธิเข้าร่วมโครงการ : **กรณีที่ ๑ :** สละสิทธิ์ก่อนทำสัญญา *เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิก กรอกแบบฟอร์มฯ พร้อมเหตุผลความจำเป็นในการยกเลิกเข้าร่วมฯ **เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณสมบัติและคัดเลือกรายชื่อเกษตรกรที่มีความพร้อมฯ ตามลำดับค่าขอ ภายในพื้นที่ตำบลเดียวกันเพื่อเข้ารับสิทธิ์แทน ***สถานีพัฒนาที่ดินเสนอรายชื่อเกษตรกรสละสิทธิ์ และรับสิทธิ์แทน ต่อผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขตเพื่ออนุมัติ ****ดำเนินการทำสัญญา จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบฯ / **กรณีที่ ๒ :** สละสิทธิ์หลังจากการทำสัญญา *เกษตรกรแจ้งความต้องการยกเลิกการขุดตามแบบฟอร์ม พร้อมเหตุผลจำเป็นฯ ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงาน **เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตรวจสอบข้อเท็จจริง และทำบันทึกรายงานต่อประธานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อทราบ ***เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมงานตรวจสอบ คัดเลือกและเสนอรายชื่อเกษตรกรรายใหม่ เพื่อรับสิทธิ์แทน และทำรายงานคณะกรรมการตรวจการจ้างเสนอต่อผู้อำนวยการสถานี (ผู้ว่าฯ) เพื่อทราบและขออนุมัติแก้ไข เปลี่ยนแปลงรายชื่อแนบท้ายสัญญา ****ผู้อำนวยการสถานี (ผู้ว่าฯ) อนุมัติ และส่งรายงานการขอยกเลิกแทนที่เสนอ ผอ.สพช.เพื่ออนุมัติ *****แจ้งผู้รับจ้าง เพื่อแก้ไขสัญญาฯ *****ดำเนินการตามสัญญาที่แก้ไขแล้ว

*** กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง : **ขั้นตอนที่ ๑** รายงานความต้องการ ความจำเป็น จัดทำ TOR กำหนดรายชื่อคณะกรรมการฯ รายชื่อผู้ควบคุมงาน **ขั้นตอนที่ ๒** รายงานขอซื้อ/ขอจ้างตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒ เสนอหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ขอความเห็นชอบ โดยเสนอผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ขออนุมัติดำเนินการซื้อ/จ้าง ให้ผู้มีอำนาจอนุมัติ ใช้เวลาดำเนินการ ๑ วัน **ขั้นตอนที่ ๓** ดำเนินการซื้อ/จ้าง โดยแบ่งวิธีการซื้อ/จ้าง ออกเป็น ๓ วิธี ๑. วิธีเฉพาะเจาะจงวงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๒. วิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป วงเงินเกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๓. วิธีการคัดเลือก **ขั้นตอนที่ ๔** ขออนุมัติซื้อ/จ้าง คณะกรรมการสรุปผลการพิจารณา เสนอหัวหน้าหน่วยงานผ่านหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ภายในระยะเวลา ๓ วัน หรือตามเวลาที่กำหนดพิจารณาให้ความเห็นชอบเสนอผู้มีอำนาจอนุมัติใช้เวลา ๒ วัน เมื่อได้ผู้รับจ้าง จัดทำรายงานขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมพัฒนาที่ดิน **ขั้นตอนที่ ๕** ทำสัญญาซื้อ/จ้าง เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่หนังสือสนองรับราคา และนัดทำสัญญา วางหลักประกันสัญญากับผู้ชนะการซื้อหรือจ้างภายใน ๗ วัน จ้างคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เพื่อบริหารสัญญา หรือข้อตกลงและการตรวจรับพัสดุ ตามอายุสัญญา **ขั้นตอนที่ ๖** ดำเนินการสัญญาซื้อ/จ้าง และกำกับติดตามดูแลการปฏิบัติตามข้อตกลงที่ทำไว้ระหว่างสถานีพัฒนาที่ดินกับผู้รับจ้าง **ขั้นตอนที่ ๗** การส่งมอบ/ตรวจรับ คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ รับมอบใบมอบงานของผู้รับจ้าง และตรวจผลงานที่ผู้รับจ้างส่งมอบงานภายใน ๓-๕ วันทำการ นับแต่วันที่ประธานกรรมการฯ ได้รับทราบการส่งมอบงาน และให้ทำการตรวจรับให้เสร็จสิ้นโดยเร็วที่สุด **ขั้นตอนที่ ๘** การเบิกจ่ายเงิน : ๑. ผู้รับจ้างส่งมอบงาน พร้อมเอกสาร รูปภาพสระน้ำ ผู้เข้าร่วมโครงการ เรียง ปช.กรรมการตรวจรับพัสดุ ๒. ปช.กรรมการตรวจรับพัสดุ แจ้งผู้ควบคุมงานตรวจสอบสระน้ำที่ขอส่ง ๓. ผู้ควบคุมงานตรวจสอบ และรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ๔. คณะกรรมการตรวจรับพัสดุดำเนินการตรวจรับและส่งเอกสารผ่านผู้ว่าฯ (ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน) ๕. คลังจังหวัดตรวจสอบถูกต้องแล้ว online ไปที่กรมบัญชีกลาง ๖. งานการเงินขอเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS online ไปที่คลังจังหวัด ๗. งานธุรการมอบใบสำคัญให้งานการเงินเพื่อขอเบิกจ่ายในระบบ

GFMS ๘. ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดิน ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้างมอบเอกสารให้งานธุรการเพื่อทำใบสำคัญเบิกเงิน ๙. กรมบัญชีกลางโอนเงินเข้าบัญชีผู้รับจ้าง ภายใน ๓-๕ วันทำการ ๑๐. ผู้รับจ้างรับเงินและออกใบเสร็จรับเงินให้หน่วยงาน

*** การขุดสระน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน : การควบคุมงาน ***ผอ.สพด. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจการจ้าง/คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และมอบหมายผู้ควบคุมงาน/ผู้ช่วยฯ ตามหนังสือ กรมบัญชีกลาง ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕ ๒/๐๑๘๙๐๙ ลงวันที่ ๑๐ พ.ค. ๒๕๖๑ ***ผู้ควบคุมงาน คือ เจ้าหน้าที่กรมพัฒนาที่ดินที่รับผิดชอบพื้นที่นั้นๆ : สระน้ำที่มีความลึก มากกว่า ๓ เมตร การควบคุมงานต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน ***กรณีที่มีการก่อสร้างต่อพื้นที่ มีจำนวนมากเกินกว่าที่เจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาที่ดิน ที่รับผิดชอบพื้นที่นั้น จะสามารถเข้ามาควบคุมได้ทั้งหมด ให้ขอความร่วมมือจากหมอดินอาสาและเกษตรกรเจ้าของสระน้ำ เป็นผู้ช่วยควบคุมงาน ต้องมีการจดบันทึกเป็นรายวันพร้อมผลการปฏิบัติงาน หากพบปัญหา ให้รายงานต่อคณะกรรมการตรวจการจ้าง ***เมื่อการขุดสระน้ำเสร็จสิ้น ให้ส่งใบมอบงานจากผู้รับจ้างที่ผู้ควบคุมงานลงนามในเอกสารส่งให้คณะกรรมการตรวจการจ้าง/คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

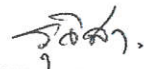
*** การติดตามผลการขุดสระน้ำ : ตรวจสอบการปฏิบัติงาน / ออกตรวจงาน (คณะกรรมการฯ หรือกรรมการที่ได้รับมอบหมาย / ตรวจผลงาน / ทำใบรับรองผลการปฏิบัติงาน / รายงานให้หัวหน้าส่วนราชการทราบและสั่งการ / การใช้ประโยชน์แหล่งน้ำ และบูรณาการ การพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ประโยชน์ที่ได้รับ : เข้าใจถึงความเป็นมา ความจำเป็นเร่งด่วน ความต้องการแหล่งน้ำของเกษตรกร ขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินงาน บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ ของทั้งเกษตรกร เจ้าหน้าที่ ผู้บริหารของกรมพัฒนาที่ดินในลำดับชั้นต่าง ๆ ผู้รับเหมาในการดำเนินการก่อสร้าง รวมถึงประโยชน์ที่เกษตรกรได้รับจากก่อสร้างแหล่งน้ำในไร่นา

(ลงนาม).....

(นางสาวนฤมล ป้อมสา)

ตำแหน่ง นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ

(ลงนาม).....

(นางรุจิสา บุญประสิทธิ์พร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกลุ่มวิเคราะห์ดิน

(ลงนาม).....

(นายค้ำนิง แสงชำ)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๐
ผู้รับรองผลการพัฒนาความรู้

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวนฤมล ป้อมสา

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "แหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน"

รุ่นที่ 2/2567 : เมษายน 2567 - กันยายน 2567

(นายปราโมทย์ ยาใจ)
อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน